

PRAKSISOVERSIGT · FAMILIERET

Praksisoversigt over samliv uden ægteskab – formueforhold

Kompensationskrav, sameje og formueretlig opgør ved ophør af papirløst samliv

Version 2 Opdateret 24. jun. 2026 7 afgørelser · 2012-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Ugifte samlevende har – i modsætning til ægtefæller – ingen lovreguleret formueordning. Udgangspunktet er formueretlig selvstændighed: hver part ejer, hvad den pågældende selv har erhvervet. Når samlivet ophører, kan der dog opstå tvister om sameje, kompensationskrav for bidrag til den anden parts formue og fordeling af fælles bolig. Retspraksis har – med udgangspunkt i Højesterets principielle præmisser i UfR 1985.607 – udviklet en ulovbestemt adgang til compensation, der skønsmæssigt fastsættes under hensyn til samlivets varighed, parternes økonomiske bidrag og formueforholdene ved samlivets ophør. Ægtefælleskiftelovens § 1, stk. 1, nr. 3, giver skifteretten kompetence til at opløse sameje om flere aktiver ved samlivsophør, mens opløsning af sameje om et enkelt aktiv fortsat behandles ved fogedretten.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Ugifte samlevende har formueretlig selvstændighed – hver part ejer, hvad den pågældende selv har erhvervet, og der er ingen lovbestemt formuedeling ved samlivsophør.
- 02** En samlever, der gennem bidrag til fælles udgifter eller på anden måde væsentligt har bidraget til den anden parts formueopbygning, kan efter retspraksis (UfR 1985.607/2 H) tilkendes et skønsmæssigt kompensationsbeløb.
- 03** Kompensationsbeløbet fastsættes under hensyn til samlivets varighed, parternes økonomiske forhold under og ved samlivets ophør, samt omfanget af den ene parts bidrag til den andens formue.
- 04** Sameje om fast ejendom kræver som udgangspunkt positiv dokumentation – typisk tinglyst skøde eller skriftlig samejeoverenskomst – og der gælder en skærpet bevisbyrde for påstande om stiltiende eller formløst sameje.
- 05** Skifteretten kan efter ægtefælleskiftelovens § 1, stk. 1, nr. 3, behandle sager om opløsning af ugifte samlevendes sameje om flere aktiver i forbindelse med samlivets ophør. Opløsning af sameje om ét enkelt aktiv sker ved frivillig auktion via fogedretten.
- 06** En samejeoverenskomst mellem samlevende fortolkes efter sit indhold, og den part, der gør krav på skævdeling, har bevisbyrden for sine påståede udgifter.

- 07** Overførsler mellem ugifte samlevende, der ikke udgør dokumenterede kompensationskrav, beskattes som personlig indkomst (gave), medmindre parterne opfylder boafgiftslovens krav om 2 års fælles bopæl.
- 08** Ægtefællelovens kompensationsregler i §§ 41-42 og 44 gælder ikke direkte for ugifte samlevende, men analogien til det ulovbestemte kompensationskrav er anerkendt i retspraksis.
- 09** Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er ikke til hinder for, at ugifte samlevende behandles formueretligt anderledes end ægtefæller.

Retlig ramme: Formueretlig selvstændighed og fraværet af

§ 1 lovregulering

Dansk ret indeholder ingen samlet lovregulering af formueforholdene mellem ugifte samlevende. I modsætning til ægtefæller, der er omfattet af [ægtefælleloven](#) med regler om delingsformue, særeje og kompensation, gælder for ugifte samlevende udgangspunktet om **formueretlig selvstændighed**: hver part ejer, hvad den pågældende selv har erhvervet, og der sker ingen automatisk formuedeling ved samlivets ophør.

Denne retsstilling indebærer, at ugifte samlevende i vid udstrækning er henvist til at aftale deres indbyrdes formueforhold – enten ved skriftlige samejeoverenskomster, gensidige testamenter eller andre privatretlige dispositioner. Uden sådanne aftaler bestemmes ejerforholdet af de almindelige formueretlige regler.

[Ægtefælleskiftelovens § 1, stk. 1, nr. 3](#) giver dog skifteretten kompetence til at behandle sager om **opløsning af ugifte samlevendes sameje om flere aktiver** i forbindelse med samlivets ophør. Som forarbejderne til bestemmelsen udtrykker det:

Det er som efter den gældende fællesboskiftelovs § 82 et krav, at der er tale om et bo, for at få skifterettens bistand til deling af aktiverne.

For opløsning af sameje om ét enkelt aktiv – fx en fælles ejendom – gælder derimod de almindelige regler, og tvisten må som udgangspunkt løses ved frivillig auktion via fogedretten, jf. forarbejderne til ægtefælleskifteloven.

[Ægtefælleloven §§ 41 og 42](#) om kompensation for bidrag til den anden ægtefælles formue gælder **ikke** direkte for ugifte samlevende, men principperne bag disse bestemmelser har inspireret det ulovbestemte kompensationskrav, som retspraksis har udviklet.

LOV

[Ægtefælleloven § 41](#)
[Ægtefælleloven § 42](#)
[Ægtefælleskifteloven § 1, stk. 1](#)

Det ulovbestemte kompensationskrav – UfR 1985.607/2 H og den efterfølgende praksis

§ 2

Det centrale retsgrundlag for kompensationskrav mellem ugifte samlevende er det ulovbestemte princip, som Højesteret formulerede i **UfR 1985.607/2 H**. Princippet blev gentaget og præciseret af Højesteret i [Sag 94/2010](#) (dom af 1. februar 2012), hvor retten udtalte:

Det er i Højesterets praksis fastslået, jf. bl.a. UfR 1985.607/2, at der ved ophør af et flerårigt, fast samlivsforhold kan tillægges en part, der gennem deltagelse i parternes fælles udgifter – eller på anden måde – i væsentlig grad har bidraget til, at en anden part har kunnet skabe eller bevare en ikke ubetydelig formue, et beløb, hvis størrelse fastsættes skønsmæssigt under hensyntagen til bl.a. samlivets varighed og parternes økonomiske forhold ved dets ophør.

Det ulovbestemte kompensationskrav forudsætter således:

- Et **flerårigt, fast samlivsforhold**
- At den berettigede part **væsentligt** har bidraget til den anden parts formue – fx gennem betaling af fælles udgifter, arbejde i hjemmet eller direkte økonomiske bidrag
- At den anden part herigennem har kunnet **skabe eller bevare en ikke ubetydelig formue**

Kompensationsbeløbet fastsættes **skønsmæssigt** under hensyn til samlivets varighed og parternes økonomiske forhold. Der er altså ikke tale om en halvdeling af formueforskellen, men om en rimelighedsvurdering.

I sagen [BS-283/2011](#) (Retten i Næstved, dom af 20. december 2012) blev princippet anvendt efter et 22 år langt samliv. Sagsøger, en sygeplejerske der i lange perioder arbejdede på deltid for at passe hjem og børn, havde betalt det meste af husholdnings- og børneudgifterne, mens sagsøgte betalte alle udgifter til sin ejendom og opbyggede en friværdis på ca. 900.000 kr. Retten udtalte:

[Sagsøger] har gennem deltagelse i parternes fælles udgifter i væsentlig grad har bidraget til, at [sagsøgte] som følge af værdistigningen på familiens bolig har kunnet skabe sig en formue på omkring 900.000 kr., og hun har været berettiget til at forudsætte, at hun ved samlivets ophør ikke kom til at stå uden midler.

Retten fandt dog **ikke** grundlag for at statuere egentligt sameje om ejendommen og tilkendte i stedet et kompensationsbeløb på **150.000 kr.** – væsentligt lavere end den nedlagte påstand på 350.000 kr.

PRAKSIS	Højesteret · Beskatning af millionbeløb ved samlivsophør: Spørgsmålet om kompensationskrav, gaveafgift og menneskerettigheder	01.02.2012
	Byretten · Kompensationskrav efter 22 års samliv	20.12.2012

§ 3 Sameje om fast ejendom – stiftelse, dokumentation og bevisbyrde

Et sameje mellem ugifte samlevende om fast ejendom kan stiftes på flere måder:

- **Fælles erhvervelse** med tinglysning af begge parter navne i skødet
- **Skriftlig samejeoverenskomst** – eventuelt tinglyst
- Påstået **stiltiende eller formløst sameje** stiftet gennem løbende bidrag

Retspraksis stiller en **skærpet bevisbyrde** for påstande om stiltiende sameje. Betænkning nr. 1041 fra 1985 om beskatning af ægtefæller (som også behandler samlevende) beskriver retsstillingen således:

I tilfælde, hvor parterne påvisligt oprindeligt har aftalt det indbyrdes ejerforhold (sædeles sameje), må denne aftale lægges til grund også for omverdenen, herunder skattevæsenet. [...] I tilfælde, hvor det indbyrdes ejerforhold ikke er lagt fast, vil en ligedeling i forbindelse med samlivets ophævelse, idet der statueres sameje, almindeligvis ikke udløse nogen beskatning af den part, der ikke formelt har været medejer af aktivet.

I sagen [BS-21210/2022-ESB](#) (Retten i Esbjerg, dom af 20. september 2023) havde parterne indgået en skriftlig samejeoverenskomst om lige sameje. Sagsøger krævede skævdeling af salgsprovenuet med henvisning til, at han havde afholdt over 2,2 mio. kr. til ombygning. Retten afviste kravet med følgende begrundelse:

De fremlagte underbilag, der udelukkende består af kontoudtog med forskellige uspecificerede tekstangivelser, herunder i overvejende grad med eneste tekstangivelse "udbetaling" og et kontonummer uden yderligere oplysninger, har Sagsøger ikke løftet bevisbyrden for, at han har afholdt udgifter til ombygningen svarende til den nedlagte påstand.

Retten lagde særlig vægt på:

- At **samejeoverenskomsten forudsatte et skriftligt tillæg** for at fravige ligedelingsprincippet
- At et sådant tillæg **aldrig blev udarbejdet**, selvom parterne boede sammen i 1½-2 år efter ombygningens færdiggørelse
- At tvisten først opstod **efter samlivsophøret**

Sagen illustrerer, at den part, der påstår ret til en større andel end samejeoverenskomsten tilsiger, har en tung bevisbyrde – særligt når overenskomsten indeholder udtrykkelige bestemmelser om skævdelingsproceduren.

PRAKSIS **Byretten** · Dom om lighed af provenu ved hussalg efter samlivsophævelse trods krav om skævdeling 20.09.2023
grundet renoveringsudgifter

§ 4 Opløsning af sameje ved samlivsophør – skifteretten og frivillig auktion

Når ugifte samlevende ikke kan nå til enighed om fordelingen af fælles aktiver ved samlivets ophør, afhænger processøjlet af, om der er tale om ét eller flere aktiver i sameje.

Sameje om flere aktiver: [Ægtefælleskiftelovens § 1, stk. 1, nr. 3](#) giver skifteretten kompetence. Lovens kapitel 2-5 (med undtagelse af §§ 10 og 44) finder tilsvarende anvendelse, jf. stk. 3. Det betyder, at de samme procesregler om bobehandling, der gælder for ægtefællers fællesbo, kan anvendes.

Sameje om ét enkelt aktiv: Opløsning sker normalt ved frivillig auktion via fogedretten. I [BS-63305/2023-HJR](#) (Højesteret, dom af 3. juni 2025) fastslog Højesteret, at en frivillig auktion ved opløsning af sameje over et kolonihavehus med tilhørende brugsret skulle omfatte **både bygningen og brugsretten** til havelodden. Samejet var opstået efter en medsamejerens død, hvor universalarvingen indtrådte. Højesteret udtalte:

Da B og C erhvervede brugsret og ejendomsret som samlet aktiv i 2016, skal auktion omfatte både det oprindelige kolonihavehus og brugsretten til havelod nr. 13.

Sagen illustrerer, at frivillig auktion ved samejeopløsning skal omfatte alle retlige elementer, der var omfattet af det oprindelige sameje.

I [Sag 147/2019](#) (Højesteret, kendelse af 30. april 2020) om udlæg i en ideel andel af en andelsbolig ejet i sameje af en skyldner og hans samlever fastslog Højesteret det såkaldte **husstandsprincip**: ved vurderingen af transgbeneficiet i [retsplejelovens § 509, stk. 2](#) skal hele andelsboligens værdi – ikke blot skyldnerens ideelle halvdel – lægges til grund. Sagen berører dermed samejets kreditormæssige konsekvenser.

LOV	Retsplejeloven § 509, stk. 2 Ægtefælleskifteloven § 1, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Opløsning af sameje i andelshaveforening: Frivillig auktion omfattede både bygning og brugsret	03.06.2025
	Højesteret · Højesterets afgørelse om udlæg i ideel andel af andelsbolig og rækkevidden af trangsbeneficiet	30.04.2020

§ 5 Skattemæssig behandling af overførsler og kompensation ved samlivsophør

Den skattemæssige kvalifikation af beløb overført mellem ugifte samlevende i forbindelse med samlivsophør er et væsentligt praktisk spørgsmål. I modsætning til ægtefæller, der kan foretage bodelingsdispositioner skattefrit, er ugifte samlevende underlagt de almindelige skatteregler.

I [Sag 94/2010](#) (Højesteret, 1. februar 2012) modtog en kvinde 6 mio. kr. fra sin tidligere samlever efter et ca. 10 år langt papirløst samliv. Hun underskrev et gavebrev, men påberåbte sig, at beløbet var kompensation for hendes bidrag til samleverens formueopbygning.

Højesteret fastslog, at kvinden **ikke havde godtgjort** at have et retligt begrundet kompensationskrav. Beløbet måtte derfor anses for en gave. Da gaven var givet **efter** samlivets ophævelse (fælles bopæl ophørte 22. april 2003, beløbet overført i oktober 2003), var kravet om 2 års fælles bopæl i [boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d](#) ikke opfyldt. Beløbet blev derfor beskattet som personlig indkomst.

Vedrørende EMRK udtalte Højesteret:

Højesteret finder, at Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 sammenholdt med artikel 8 eller artikel 1 i tillægsprotokol 1 ikke er til hinder for, at ugifte samlevende i økonomisk henseende behandles anderledes end ægtefæller ved samlivets ophør, herunder skattemæssigt.

I [16-1382061](#) (Landsskatteretten, 3. maj 2019) var spørgsmålet den skattemæssige behandling af et kompensationsbeløb ved salg af en ejendom i sameje. Samleveren havde afholdt betydelige udgifter til opførelse af driftsbygninger på den fælles ejendom. Landsskatteretten fandt, at differencen mellem handelsværdien og den aftalte lavere pris **ikke** var en gave, men et reelt kompensationsbeløb, der kunne fradrages i afståelsessummen.

Situation	Skattemæssig kvalifikation
Dokumenteret kompensationskrav efter UfR 1985.607-princippet	Skattefrit for modtager (ikke gave)
Udokumenteret overførsel, parterne har fælles bopæl 2+ år	Gaveafgift efter boafgiftsloven § 22
Udokumenteret overførsel, parterne har IKKE fælles bopæl 2+ år	Skattepligtig personlig indkomst

LOV	Boafgiftsloven § 22, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Beskatning af millionbeløb ved samlivsophør: Spørgsmålet om kompensationskrav, gaveafgift og menneskerettigheder	01.02.2012
	Landsskatteretten · Fradrag for kompensationsbeløb i afståelsessum ved samlivsophævelse	03.05.2019

Bodelingsaftaler og formueaftaler mellem samlevende – fortolkning og tilsidesættelse

§ 6

Ugifte samlevende kan frit indgå formueretlige aftaler om deres indbyrdes forhold – herunder samejeoverenskomster, gensidige testamenter og aftaler om fordeling af aktiver ved samlivets ophør. Sådanne aftaler fortolkes efter almindelige aftaleret, og [aftaleloven § 36](#) kan finde anvendelse, hvis aftalen er urimelig.

I landsrettens dom i [BS-24949/2023-OLR](#) (Østre Landsret, dom af 15. november 2024) blev to utinglyste aftaler om pensionsdeling og bodelingsvilkår fundet ugyldige. Sagen vedrørte formelt ægtefæller, men den principielle fortolkning af aktualitetskravet ved aftaler om formuedeling er analog relevant for samlevende: aftaler indgået længe før en adskillelse uden påviselig aktualitet vil som udgangspunkt ikke blive anerkendt.

Højesteret uddybede i [BS-29807/2025-HJR](#) (dom af 8. april 2026) det generelle princip om tidsmæssig aktualitet:

Der [skal] ved vurderingen af, om en aftale vedrørende formuedelingen er indgået i forbindelse med separation eller skilsmisse, i første række [...] lægges vægt på, om aftalen er indgået efter eller umiddelbart før, der er indgivet anmodning om separation eller skilsmisse.

Selv om ægtefællelovens § 32 formelt kun gælder ægtefæller, har princippet om, at formuefordelingsaftaler skal være udtryk for aktuelle, konkrete hensigter og ikke spekulation i fremtidige opbrud, en bredere rækkevidde i den formueretlige bedømmelse af samlevendes aftaler.

For ugifte samlevende er der dog den væsentlige forskel, at der ikke gælder noget krav om tinglysning af formueaftaler – samejeoverenskomster behøver ikke tinglyses for at være gyldige mellem parterne, men tinglysning er nødvendig for at opnå beskyttelse over for den anden parts kreditorer.

LOV

[Aftaleloven § 36](#)

PRAKSIS **Landsretten** · Landsretten afgør tvister om bodeling, ugyldige aftaler og erstatningsbeløb efter skilsmisse

15.11.2024

§ 7 Praktisk rådgivning og sammenfatning

Retsstillingen for ugifte samlevende kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

- **Formueretlig selvstændighed** er udgangspunktet. Uden aftale ejer hver part, hvad den pågældende selv har erhvervet.
- **Kompensationskravet** efter UfR 1985.607/2 er en sikkerhedsventil, men forudsætter et flerårigt, fast samliv og væsentlige bidrag til den anden parts formue. Beløbene tilkendes efter en rimelighedsvurdering og er typisk beskedne i forhold til den formue, de beskytter.
- **Samejeoverenskomster** er det primære redskab til at sikre den økonomisk svagere parts rettigheder. En klar og detaljeret overenskomst – gerne med tinglysning – forebygger tvister ved samlivsophør.
- **Bevisbyrden** for skævdeling eller kompensation påhviler den part, der gør kravet gældende. Uspecificeret kontoudtog og mundtlige aftaler er sjældent tilstrækkeligt.
- **Skattemæssigt** er der en afgørende forskel mellem dokumenterede kompensationskrav og udokumenterede overførsler. Rådgivning om den skattemæssige kvalifikation bør ske inden overførsler gennemføres.

- **Lejebolig:** Ved samlivsophævelse i en lejebolig kan parterne aftale, hvem der skal fortsætte lejeforholdet, jf. lejelovens regler om samlivsophævelse. Kan parterne ikke blive enige, kan spørgsmålet afgøres ved dom.

Retlig situation	Formueretlig konsekvens
Fælles erhvervelse med tinglyst skøde i begges navne	Sameje – ligedeling medmindre andet aftalt
Ejendom kun i den ene parts navn, ingen aftale	Formueretlig selvstændighed – ingen deling
Ejendom kun i den ene parts navn, den anden har bidraget væsentligt	Muligt kompensationskrav (UfR 1985.607)
Skriftlig samejeoverenskomst	Aftalen lægges til grund, skævdeling kræver aftalt tillæg
Stiltiende sameje påstået	Skærpet bevisbyrde for den der påberåber sig sameje

PRAKSIS	Højesteret · Beskatning af millionbeløb ved samlivsophør: Spørgsmålet om kompensationskrav, gaveafgift og menneskerettigheder	01.02.2012
	Byretten · Dom om ligedeling af provenu ved hussalg efter samlivsophævelse trods krav om skævdeling grundet renoveringsudgifter	20.09.2023
	Byretten · Kompensationskrav efter 22 års samliv	20.12.2012

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Aftaleloven § 36	Boafgiftsloven § 22	stk. 1
Ægtefælleloven § 41	Ægtefælleloven § 42	
Ægtefælleskifte-loven § 1		stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

7 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		3
03.06.2025	Opløsning af sameje i andelshaveforening: Frivillig auktion omfattede både bygning og brugsret	63305-2023
30.04.2020	Højesterets afgørelse om udlæg i ideel andel af andelsbolig og rækkevidden af trangsbeneficiet	147-2019
01.02.2012	Beskatning af millionbeløb ved samlivsophør: Spørgsmålet om kompensationskrav, gaveafgift og menneskerettigheder	94-2010
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1
15.11.2024	Landsretten afgør tvister om bodeling, ugyldige aftaler og erstatningsbeløb efter skilsmisse	9753-11391
BYRETTE · FØRSTE INSTANS		2
20.09.2023	Dom om ligedeling af provenu ved hussalg efter samlivsophævelse trods krav om skævdeling grundet renoveringsudgifter	9762-11405

20.12.2012 Kompensationskrav efter 22 års samliv 32-32

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 1

03.05.2019 Fradrag for kompensationsbeløb i afståelsessum ved samlivsophævelse 16-1382061

FORARBEJDE **Betænkninger** 1 reference

Beskatning af ægtefæller

nr. 1041 · 1985 · Ministeriet for skatter og afgifter
